

Di istoric per la politica grischuna

■ **(cc) Per l'emprima giada occupan trais dunnas ils uffizis politics suprems dal chantun Grischun e da la confederaziun.**

Eveline Widmer-Schlumpf è presidenta da la confederaziun, *Barbara Janom Steiner* presidenta da la regenza ed *Elita Florin-Caluori* è vegnida tschernida ier sco presidenta dal cussegl grond dal chantun Grischun. Avant precis 125 onns ha la Grischuna Meta von Salis-Marschlins pretendì sco emprima dunna il dretg da votar e d'eleger cumplet per las dunnas en Svizra.

La constellaziun istorica unica ha ina gronda valur simbolica. Pir avant 41 onns han las dunnas survegnì dretgs politics en Svizra. Sin plaun chantunal dastgan las Grischunas sa participar ad eleziuns e votaziuns dapi l'onn 1972, suenter che l'emprima emprova ha fatg naufragi cleramain l'onn 1968. 13 vischnancas grischunas han introducì ils dretgs politics per lur conburgaisas schizunt pir l'onn 1983 e quai sin cumond dal chantun.

Avant exact 125 onns èn cumparidas l'onn 1887 en l'ediziun da Bumaun da la gassetta quotidiana democratica «Züricher Post» ils patratgs eretics da Bumaun («ketzerische Neujahrsgedanken») formulads da la Grischuna Meta von Salis-Marschlins (1855–1929). Els han fatg effect sco ina bumba perquai che per l'emprima giada ha ina dunna pretendì publicamain en Svizra il dretg da votar e d'eleger cumplet per las dunnas. Ses argument principal: Sche las dunnas ston pagar taglia, duain ellas er dastgar cundecider davart l'utilisaziun dals daners da taglia. E perquai ston ellas sco burgaisas maiorennas er esser represchentadas en las autoritads.

La via lunga e crappusa a l'egualitad politica ha cuntanschi ier in emprim punct culminant per las Grischunas cun l'eleziun da la nova presidenta dal cussegl grond. A la basa percenter stagnescha la represchentanza da las dunnas en la politica grischuna. Er pervia dal sistem electoral vertent resta per exempel la

quota dad umens en il cussegl grond dapi onns tar stgars 80 pertschient ed è perquai ina da las pli autas en cumparegliaziun cun ils auters chantuns svizzers.

Emprim parlament grischun da mattas ils 8 da november 2012

Il post da stab chantunal per l'egualitad da las schanzas envida gievgia, ils 8 da november – il Di naziunal da l'avegnir 2012 – 120 mattas en la vegliadetgna tranter 13 e 16 onns al 1. parlament grischun da mattas en la sala dal cussegl grond a Cuira. Sut la direcziun da la presidenta dal cussegl grond Elita Florin-Caluori mainan ellas ina debatta davart temas ch'ellas pon fixar sezzas. Ellas vegnan sustegnidas da politicras e da politichers cun experientscha. Uschia duain vegnir svegliads l'interess ed il plaschair per las debattas politics e sminuidas las retegnientschas.

Ulteriuras infurmaziuns davart il 1. parlament grischun da mattas ed il formular d'annunzia chattan ins en l'internet sut www.stagl.gr.ch